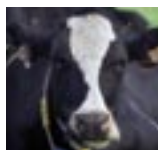

Slachten, wegen en classificeren van runderen

2008

Slachten, wegen en classificeren van runderen

2

Het slachten, wegen en classificeren van runderen is aan strikte regels gebonden. En er wordt nauwgezet gecontroleerd of die correct worden nageleefd. Hiermee wordt oneerlijke concurrentie tussen de verschillende slachterijen tegengegaan. Bovendien geeft het de leverancier de zekerheid, dat op de juiste wijze wordt afgerekend.

Om ervoor te zorgen dat bij alle runderslachterijen op dezelfde wijze het geslacht gewicht en het classificatieresultaat wordt bepaald, heeft het Productschap Vee en Vlees (PVV) regels opgesteld. Deze garanderen eerlijke concurrentieverhoudingen. Bovendien weet de leverancier van de runderen zeker, dat het slachten en het wegen door een onafhankelijke partij wordt gecontroleerd. Daarnaast wordt de classificatie uitgevoerd door een onafhankelijke instantie. Ook dat is een belangrijke garantie.

Er bestaat een verplichte regeling voor het slachten en wegen van runderen. De regels voor slachting, weging en classificatie zijn samengevoegd in één verordening. Alle slachterijen waar meer dan 75 runderen per week worden geslacht, vallen verplicht hieronder. Medewerkers van het Centraal Bureau Slachtveediensten (CBS) houden bij deze bedrijven toezicht op de naleving van de PVV-verordening. Deze onafhankelijke organisatie classificeert ook de runderen volgens het SEUROP-systeem. Een overzicht van deze slachterijen staat op de website van het Productschap.

Belang regeling

Runderen die voor de slacht het veehouderijbedrijf verlaten, kunnen 'in de roes' (per stuk) of op basis van het aantal kilo's geslacht gewicht worden verkocht.

Wordt op basis van kg geslacht gewicht afgerekend, dan is het wel van belang om te weten, wat met dat 'geslacht gewicht' wordt bedoeld en hoe dat wordt bepaald. De afrekening komt pas nadat het geslacht gewicht op de voorgeschreven en gecontroleerde wijze is vastgesteld. Het gaat er om, dat uitbetaald wordt waar men ook recht op heeft. Daarom is het ook voor de leverancier van groot belang om te weten dat de verordening precies voorschrijft wat wél en niet verwijderd mag worden vóór het wegen.

Bij verkoop per stuk wordt de prijs overeengekomen door de waarde van het levende dier te schatten. De wijze waarop dit daarna wordt geslacht, is dan voor de veehouder zelf eigenlijk niet meer van belang. Maar om de uniformiteit van de regeling te handhaven moet de slachterij wel op de voorgeschreven wijze werken.

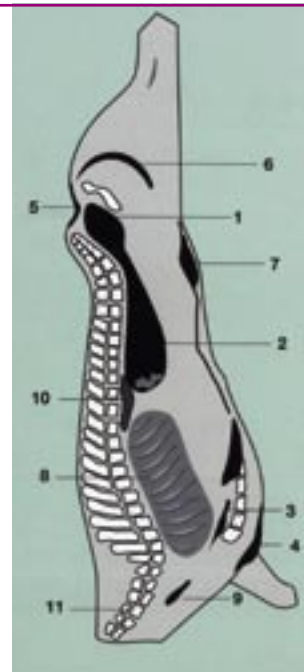

Slachting

Vóór het wegen mogen uitsluitend de volgende delen van het geslachte rund worden verwijderd: de onderpoten (afgescheiden tussen het pijpbeen en het tarsaal- respectievelijk carsaalgewricht), de kop met tong (afgescheiden tussen het achterhoofdsbeen en de atlaswervel en afgesneden langs de onderkaak), de huid, de organen van de borst- en buikholte met inbegrip van het zoomvet, het hartzakje, het ruggemerg, de geslachtsorganen van het mannelijk slachtrund, de uier, de halsslagaders, de zwezerik, het niervet, de nieren, het slotvet, het oppervlakkig borstvet (vanaf de navelimplant), het vet rond de aarsopening, het vet van de schaamnaad, het zak- of uiervet, het aangewassen vet aan de ribwand, het vet rond de halsslagaders, de staart en de longhaas. Bij het verwijderen of afsnijden van de genoemde delen dienen de afsnijdingen van vlees of vet zo gering mogelijk te zijn.

Voor de weging mogen onder andere verwijderd worden:

1. slotvet;
2. niervet met nier;
3. hartzakje;
4. oppervlakkig borstvet;
5. vet rond de aarsopening;
6. vet van de schaamnaad;
7. zak- of uiervet;
8. aangewassen vet aan de ribwand;
9. vet rond de halsslagaders;
10. longhaas;
11. ruggemerg.

Weging

Bij het bepalen van het warm geslacht gewicht is natuurlijk de weeginstallatie van doorslaggevende betekenis. Daarom moet ook die aan bepaalde eisen voldoen. Hij moet geijkt zijn en van een geldig ijkmerk zijn voorzien. Voor het toetsen van de weegschaal dienen er geijkte toetsgewichten aanwezig te zijn. Zo moet bij de weging de datum worden afgedrukt. De leverancier kan dan controleren of de slachting inderdaad op de afgesproken plaats en datum plaatsvond. Daarnaast moet de identificatiecode of het volgnummer van de runderen worden afgedrukt.

Beperken van gewichtsverlies

In de verordening zijn twee bepalingen opgenomen om gewichtsverlies in de slachtlijn te beperken. Te veel gewichtsverlies is immers - wanneer per kg geslacht gewicht wordt afgerekend - in het nadeel van de leverancier.

Eerste maatregel

De eerste maatregel heeft betrekking op het tijdstip van slachten. Wanneer een rund vóór 12.00 uur bij de slachterij is aangevoerd, moet het nog diezelfde

gewichtscorrecties voor de afrekening

op tijd gewogen	op tijd geslacht niet op tijd gewogen	niet op tijd geslacht op tijd gewogen	niet op tijd geslacht niet op tijd gewogen
-	+ 1%	+ 1% per dag	+ 1% + 1% per dag

op tijd slachten
= aangevoerd vóór 12.00 uur: dezelfde dag slachten
= aangevoerd na 12.00 uur: uiterlijk – bij voorrang – de volgende werkdag

op tijd wegen
= geslachte weging binnen 45 minuten na de eerste handeling die plaatsvindt nadat de slachthaak in het karkas is gestoken.

Bij een uitgestelde goedkeuring van het karkas doet zich één van de twee onderstaande situaties voor, die beide een aparte gewichtscorrectie kennen:

- De weging vindt pas plaats na deze verlate goedkeuring: het dan vastgestelde gewicht moet worden verhoogd met 2%.
- De weging van het karkas vindt plaats inclusief vetten en onderdelen die volgens de voorgeschreven slachtwijze verwijderd hadden mogen worden. Het vastgestelde gewicht mag vervolgens verlaagd worden met een percentage wat bepaald wordt door het geslacht van het rund en de vetheidsklasse waarin het karkas is ingedeeld.

4

dag geslacht worden. Dieren die ná 12.00 uur zijn aangevoerd, moeten bij voorkeur ook dezelfde dag worden geslacht, tenzij van tevoren met de leverancier anders is overeengekomen. Dat mag dan ook - bij voorrang - de eerstvolgende slachtdag.

Tweede maatregel

De tweede maatregel heeft betrekking op het tijdstip, waarop het karkas wordt gewogen. Er treedt immers gewichtsverlies op naarmate de weging langer op zich laat wachten. Daarom is voorgeschreven, dat het geslacht gewicht bepaald moet worden binnen 45 minuten na de eerste handeling die plaatsvindt nadat de slachthaak in het karkas is gestoken. Bij overtreding van deze voorschriften, die op zichzelf ook strafbaar zijn, moet het uit te betalen gewicht verhoogd worden volgens de tabel (p. 3). De basis voor de afrekening is altijd het

warm geslacht gewicht, zoals dat bij de weging wordt vastgesteld. Andere kortingen dan aangegeven zijn niet toegestaan. Dus ook niet bijvoorbeeld een korting voor zogenaamd 'aanhangend water' ten gevolge van douchen in de slachtlijn.

Aanvoertijdstip

Het tijdstip van aanvoer is dus van groot belang. Dat geldt vooral rondom het weekend. Immers, als een rund vrijdag vóór 12.00 uur bij de slachterij is aangevoerd, moet het nog diezelfde vrijdag worden geslacht. Gebeurt dat niet en wordt het dier pas op maandag geslacht, dan is de slachter verplicht voor iedere dag dat niet geslacht is, 1% bij het vastgestelde warm geslacht gewicht op te tellen. In totaal moet het vastgestelde warm geslacht gewicht dus met 3% worden vermeerderd (voor vrijdag, zaterdag en zondag telkens 1%).

Classificatie

Direct na het slachten moeten de runderen worden geclassificeerd. Zij worden dan ingedeeld naar categorie en de kwaliteitskenmerken beveleedheid en vetheid. Het SEUROP-schema onderscheidt vijf categorieën volwassen slachtrunderen, te weten:

- A) stieren tot 2 jaar;
- B) oudere stieren;
- C) ossen;
- D) koeien;
- E) vaarzen.

De verschillende categorieën worden tevens onderverdeeld in leeftijdsklassen. Dat is met name van belang voor het vrouwelijk vee. De leeftijd wordt vastgesteld op basis van gegevens uit het I & R-systeem. De leeftijdsindeling is in de tabel weergegeven.

Tabel leeftijdsindeling naar categorieën			
Categorie	Omschrijving	Leeftijdscategorie	Leeftijd
A	Geslachte niet-gecastreerde jonge mannelijke runderen	0	tot 2 jaar
B	Geslachte niet-gecastreerde andere mannelijke runderen	0	2 tot 2½ jaar
		1	2½ jaar en ouder
C	Geslachte gecastreerde mannelijke runderen	0	
D	Geslachte vrouwelijke runderen, reeds gekalfd hebbend	0	1½ tot 2½ jaar
		1	2½ tot 3½ jaar
		2	3½ tot 5 jaar
		3	5 tot 7 jaar
		4	7 jaar en ouder
E	Geslachte vrouwelijke runderen, niet gekalfd hebbend	0	tot 1½ jaar
		1	1½ tot 2½ jaar
		2	2½ en ouder

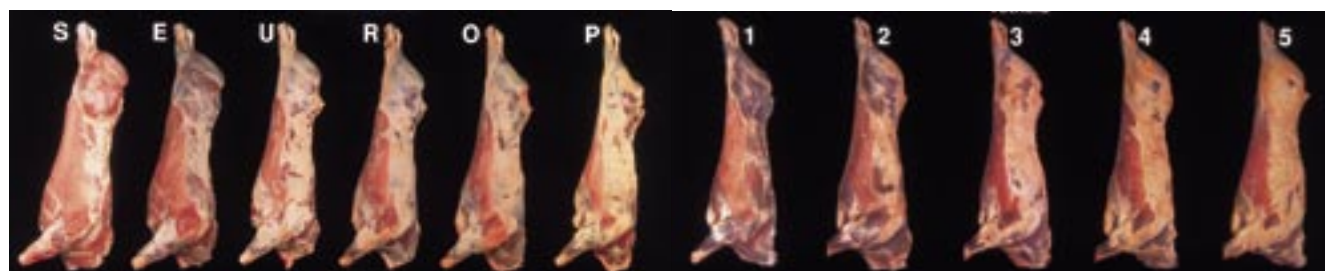
Beveelsdheid

Voor de beoordeling van de beveelsdheid wordt gelet op de vorm en het volume van het karkas. Vooral de onderdelen stomp, rug, schouder, bovenbil en dikke lende worden beoordeeld. De beveelsdheid wordt aangegeven met de letters S, E, U, R, O, P.

Vetheid

Om de vetheid van een slachtrund te kunnen vaststellen, wordt gekeken naar de hoeveelheid onderhuids vet aan de buitenkant van het karkas en het vet aan de binnenzijde van de borstholte. De vetheid wordt aangegeven met de cijfers 1, 2, 3, 4 en 5.

Tabel beveelsdheid			
I Technische beveelsdheidsklasse	II Administratieve beveelsdheidsklasse	III	Omschrijving
S	S	Superieur	Alle profielen uiterst rond; uitzonderlijke spierontwikkeling met dubbele spieren (type dikbil)
E	E + E o E -	Uitstekend	Alle profielen rond tot zeer rond; uitzonderlijke spierontwikkeling
U	U + U o U -	Zeer goed	Profielen over het geheel rond; sterke spierontwikkeling
R	R + R o R -	Goed	Over het geheel rechte profielen; goede spierontwikkeling
O	O + O o O -	Matig	Profielen recht tot hol; middelmatige spierontwikkeling
P	P + P o P -	Gering	Alle profielen hol tot zeer hol; beperkte spierontwikkeling

Kwaliteitsbewaking classificatie

Het CBS voert de classificatie volgens het SEUROP-systeem uit. Voor de bewaking van de kwaliteit van de indeling van runderen in kwaliteitsklassen is de Commissie Kwaliteitsbewaking Classificatie (CKC) ingesteld. Deze commissie houdt onafhankelijk toezicht op de uitvoering van de classificatie door het CBS.

Het deskundigenteam van de CKC voert regelmatig parallelclassificaties uit. Daarnaast kent het CBS ook een intern kwaliteitsprogramma. Tevens voert het controle comité van de Europese Commissie eenmaal per vier jaar controles uit op de classificatie.

Tabel vetheid			
I Technische vetheidsklasse	II Administratieve vetheidsklasse	III	Omschrijving
1	1 – 1 o 1 +	Gering	Geen of zeer weinig vetbedekking
2	2 – 2 o 2 +	Licht	Lichte vetbedekking; spieren nog bijna overal zichtbaar
3	3 – 3 o 3 +	Middelmatig	Behalve op stomp en schouder zijn de spieren bijna overal bedekt met vet; lichte vetafzettingen in de borstholte
4	4 – 4 o 4 +	Sterk vervet	Spieren bedekt met vet, echter op stomp en schouder nog gedeeltelijk zichtbaar; enige duidelijke vetafzettingen in de borstholte
5	5 – 5 o 5 +	Zeer sterk vervet	Geslacht dier totaal met vet afgedekt; sterke vetafzettingen in de borstholte

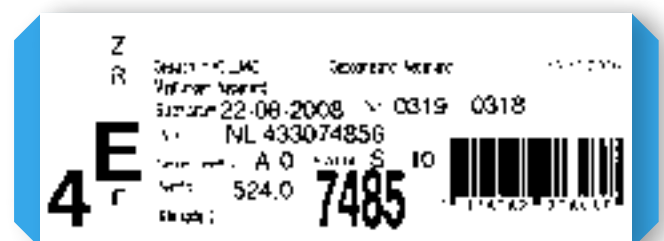
Afrekening

De slachterij dient bij de afrekening aan de leverancier een weegdocument (weegbon of weeglijst) en een gedagtekende factuur af te geven. Zo kan de leverancier nagaan of de gemaakte (prijs)afspraken zijn nagekomen. De documenten moeten tezamen een aantal gegevens bevatten:

- naam en adres van de leverancier;
- naam en het adres van de slachtplaats;
- de datum van weging;
- het volledige I&R-nummer;
- het uitbetalingsgewicht (het warm geslacht gewicht, inclusief correcties op last van het CBS in verband met foutieve afsnijdingen, exclusief het afkeurgewicht);
- de classificatieresultaten;
- indien van toepassing het afkeurgewicht (het gewicht van de delen van het rund die op last van de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) worden afgekeurd).

De slachterijen zijn verplicht bij hun afrekening aan de leverancier bekend te maken dat zij onder de regeling van het Productschap vallen. Zij doen dit door middel van het vignet, dat hierbij is afgebeeld. De leverancier heeft daardoor de garantie, dat de betreffende slachterij onder onafhankelijke controle staat.

Bedrijven die niet volgens de verordening werken, mogen dit logo uiteraard niet voeren.

Toezicht

Medewerkers van het CBS houden toezicht op de naleving van de verordening. Zij staan aan de slachtlijn en controleren de slachting en weging. Ook voert het CBS administratieve controles uit. Hierbij wordt onder andere gecontroleerd of de slachterij de juiste gegevens heeft doorgegeven aan de leverancier.

Daarnaast houdt de buitendienst van het PVV steekproefsgewijs toezicht op het slachten en wegen. Dit betreft technische controles. Zo worden er herwegingen uitgevoerd om te controleren of de weegschaal het juiste gewicht aangeeft en wordt gecontroleerd of de juiste slachtwijze wordt gehanteerd. Tevens wordt gecontroleerd of foutieve afsnijdingen gecorrigeerd worden.

Kosten

Met de uitvoering van het toezicht en de classificatie zijn uiteraard kosten gemoeid. Bij de slachterijen wordt daarom per geslacht rund een bedrag in rekening gebracht. Actuele tarieven kunnen worden opgevraagd bij het CBS. Op de afrekening moeten deze kosten gespecificeerd worden.

Prijswaarneming

De prijswaarneming wordt uitgevoerd op basis van Europese regelgeving. Elke EU-lidstaat is verplicht de gegevens met betrekking tot de prijzen van de slachtrunderen wekelijks door te geven aan de Europese Commissie. Dit geldt voor de belangrijkste kwaliteitsklassen van stieren, koeien en vaarzen. Slachterijen die jaarlijks meer dan 20.000 runderen slachten of grossiers die meer dan 10.000 runderen per jaar laten slachten zijn verplicht om deel te nemen aan de prijswaarneming. Het PVV zorgt voor een correcte omrekening van de gegevens van de slachterijen tot één prijs die voldoet aan de definitie van de Europese Commissie. De Europese Commissie gebruikt deze prijzen voor eventuele marktondersteunende maatregelen. Op Teletekst en op de website worden de prijzen

voor koeien in kwaliteitsklasse O3 en voor stieren in de kwaliteitsklassen R2 en R3 wekelijks gepubliceerd. Tevens vindt er wekelijks terugkoppeling plaats naar de deelnemers. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot het Productschap Vee en Vlees, afdeling Beleid, telefoonnummer: (079) 368 75 29.

Actuele tarieven voor het verzekeren van vee kunnen worden opgevraagd bij het CBS.
BV CBS (onderdeel van Co-More BV)
tel. 030-6941800
fax 030-6941844
www.co-more.nl

Producten Prijs		
	2007	2008
Stieren 100kg	2,38	2,38
Stieren 100kg	2,38	2,38
Stieren 100kg	2,38	2,38
Stieren 100kg	2,38	2,38

Colofon

Uitgave: oktober 2008
Oplage: 2000
Productschap Vee en Vlees
Afdeling Beleid, cluster PA/communicatie
Postbus 460
2700 AL Zoetermeer
Telefoon: (079) 368 75 29
Fax: (079) 368 79 86

Fotografie: ASG, Marcel Bekker, Kees van Hertum

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

De verplichtingen omtrent slachting, weging en classificatie zijn gebaseerd op een EEG-verordening.

Productschap Vee en Vlees
Postbus 460
2700 AL Zoetermeer
www.pve.nl

